

שרייר היה חולה סרטן!

אלהו שרייר

כל רופא מומחה יכול היה לדעת!

לפני שנה וחצי, כפי שהמלצת, והיא היתה מתה אז אחרי הניתוח, האם גם אז הייתם טוענים שלא ניתוח היא היתה חיה כמה שבועות בלבד? הרי ללא הניתוח, שעליו המלצתך, היא חיה יותר משנה, וגם עבדה כעובדת מצטיינת בבנק? משי מע שאין אמת בטענה שלא ניתוחם היו שני האנשים האלה מתים בעוד שבועות מעטים?

לא קיבלתי תשובה ברורה על כך מפי ראש יחידת הכבד. טענותיו של הפרוסור שובל לגבי שני החולים מעוררות ספקות לגבי אמינותו.

לאור עובדות אלה אני חוזר על הדרישה להקים ועדת חקירה, שתחד קור את מיכלול הנסיבות לשלילת הכבד — דרך קבלת ההחלטות והמחדל הרפואי גם יחד. הוועדה תצטרך לקבוע לגבי עתיד השתלולות.

מסופקני אם דרישה זו תמיצא אוזן קשבת. אוזניים אלה אטומות.

ככרות רפואית מצד המעורבים. יוצא, איפוא, שצדקתי כאשר טעניתי שהידע הרפואי בארץ כיום אין בו די לקיום שתילת-כבד. גם הפרופסור אריה דורסט, יו"ר איגוד הכירורגים בארץ ומנהל המחלקה הכירורגית בהדסה, שהמליץ למישרד-הבריאות על שתילת-כבד בישראל, מודה: "יכול להיות שהתחלנו מוקדם מדי, ועם הכנה בלתי-מספקת".

גם המיקרה של מירה שיכטמנטר מחוק את טענתנו. ידוע שזמן קצר לפני הניתוח היה לה רימון מדליות ורידים כושש. חייבת להיות הפגה ממושכת מאוד בין הרימון לבין ביצוע הניתוח — בלשון רפואית, "רמיסיה". לרופאים המנתחים לא היתה סבלנות להמתין לרמיסיה זאת, ובוזה הפחיתו מראש את הסיכויים להצלחת הניתוח.

הפרופסור שובל סיפר בעוד לפני יותר משנה הציעו למירה לעבור ניתוח-שתילה, ושלא ניתוחים היו שניים מתים כעבור כמה שבועות. "אילו היו מנתחים את מירה

בית-החולים רמב"ם, הר"ר אלברט סטינגר, להגיב על דבריו של הפרופסור שובל, ולהכחיש או לאמת את הידיעה שהרופאים ברמב"ם קיבלו את המיכתב הזה משובל. הר"ר סטינגר: "אני מקליט אותך; עיתונאים בעלי נסיון רב ממך לא הצליחו לקבל ממני תשובה לשאלה זו".

מסרת לעיתונאים הרבה פרטים על מצבם של שני המושגלים, מדוע תסרב להגיב על האשמה כליכך ככבד? "לא תהיה תגובה, ההקלטה נמשה", המשיך הר"ר סטינגר בסירובו בתוקף.

ערבתי בירור בכוחות עצמי, וקיבלתי נתונים מדויקים, המי אמתים את העובדה שאליהו שרייר לא סבל משחמת-הכבד (ציירוזיס), אלא מסרטן הכבד.

מתבקשת המסקנה: או שהרופאים ברמב"ם אכן לא קראו את המיכתב של הפרופסור שובל, שבו הוא ציין שיש חשדות של גידול בכבד, או שמכתב כזה לא נשלח כלל. אם בכל זאת נשלח המיכתב, והרופאים לא קראו אותו, הרי זאת רשלנות חמורה, שייכתן ואפשר להסבירה בפזיזות שבה התקבל אליהו שרייר לבית-החולים רמב"ם והוכנס לחדר-הניתוח. אם ככל זאת נשלח המיכתב והרופאים קראוהו — מחובתם היתה להתייחס ברצינות רבה לחשדות, ולדחות את הניתוח כדי לעשות בירור נוסף למועמד לניתוח ההשתלה.

אין לי צל של ספק שאף ללא המיכתב, רופא היודע את מיקצונו יכול היה, עליפי הנתונים שנאספו על מצבו של אליהו שרייר, להגיע בעצמו למסקנות המחויבות בירור נוסף, וזאת גם ללא המיכתב של "הדסה".

לא ניתן להבין כיצד הרופאים המנתחים, עוד בעת הניתוח, כאשר הכבד היה מונח לפנייהם, לא מצאו באופן מוחשי גידול בכבד, ואף לא חשדו בוה, ובקלות-דעת החליטו בכל זאת לנתח; משחובתם של הרופאים היתה לקחת ביופסיה של הכבד ולקבל תשובה במקום. קל וחומר אם היה בידיהם מיכתבו של שובל.

אפשר להגדיר התייחסות כזאת

לא עלידי צוות השרייר-נסיון. הפרופסור דניאל שובל, מנהל יחידת-הכבד בבית-החולים הדסה עין כרם, טוען שאכן היה חשד לגידול

שרייר אחרי הניתוח אסור היה לשתול!

כבד אצל אליהו שרייר. כמה ימים לפני הניתוח נעשה C.T. SCAN של הכבד, שהצביע על גידול בתוך הכבד, נעשו גם שלוש ביופסיות, שתוצאותיהן לא הפריכו את החשדות הללו. כל החשדות האלה, טוען הפרופסור שובל, הועברו לבית-החולים רמב"ם במיכתב שנמסר לחולה. הפרופסור שובל טוען שהיו לו ספקות רבים אם בכלל נחזק ניתוח-שתילה לאליהו שרייר.

הרופאים אינם טכנאים, הצהיר שובל, הם צריכים בעצמם לבדוק את החולה ולהחליט אם הוא מתאים או לא מתאים לטיפול זה או אחר. הוא דוחה מכל וכל את האשמה שהחולה נשלח לרמב"ם כדי "להפיל את רופאיו בפה". הוא גם דוחה את הטענות שהיה פה מתחל אכתנתי וטיפולי של בית-חולים הדסה, שיקשתי את ממלא-מקום מנהל

ימים אלה סיימה את עבודתה הוועדה שהוקמה לבדיקת הנסיבות של ניתוח שתילת-הכבד בבית-החולים רמב"ם, שהוקמה עלידי

המנכ"ל היוצא של מישרד-הבריאות, הפרופסור דן מיכאלי.

הר"ר נחום אגוז, הרופא הראשי של מחוז-הצפון, שהוא ראש הוועדה, עומד להגיב בקרוב את מסקנותיה. ניתנים מתנהלת מילחמה בין בית-החולים רמב"ם לבין בית-חולים הדסה בעיר-כרם. ברמב"ם מאשימים את רופאי הדסה, ובמיוחד את הפרופסור דניאל שובל, בכך ש, אליהו שרייר נשלח לניתוח ככונה כדי להפיל את רמב"ם בפה. ברמב"ם טוענים שבית-חולים הדסה ירעו שהחולה אינו מתאים לניתוח שתילת-כבד, אך ככל זאת שלחו אותו.

מאחורי ההאשמות האלה קיימת העובדה שאכן במצבו הנוכחי היה אסור לשתול כבד לאליהו שרייר. הוא סבל מגרי דול סרטני בכבד. במקרים כאלה לא היו שותלים כבד, ובמיוחד

אנו סובלים מחוסר סניטריה לאומית, מצב המסכן את חיי כולנו.

ממה נובע מצב עגום זה? ועדה מטעם שרייה-בריאות האמריקאי קבעה ב-1969 ש"אנטי-סניטריה מהורה סכנה לדורות הבאים, שקשה לאמוד אותה".

לנו אין מודעות ציבורית לבעיות של איכות-הסביבה והשיבות התברואה הציבורית. התברואה נחשבת כמשהו שהוא באמצע בין עבודת עקרת-בית (לפי צורת העבודה) לבין המישמר האזרחי (לפי סמכויותיו).

10 מישרדים לעניין אחד

יצל המוסדות החייבים להיות אחראים לסניטריה ולהיגיינה של המדינה, ובראשם מישרד-הבריאות, חסרה הבנה והכרה בחשיבות הנושא הזה.

האחריות על הסניטריה וההיגיינה, שהוגדר אצלנו משם מה "כתברואה" בלבד, מפוזרת, ואין די מכונת ומתא (המשך בעמוד 17)

מאות אנשים חולים כל שנה בצהבת ויהומית — כצבא, בבת-י חולים, במוסדות סיעודיים.

לא מזמן היתה בקריות שליד חיסה מגיפה של טיפוס ומיקרי כולירה. מגיפה זו נחשבת כאפידימיה הגדולה בעשור האחרון בעולם כולו.

בבית-החולים רמב"ם, שהתפרסם באחרונה כבית-חולים משתל-כבד, מתו ארבעה אנשים מצהבת ויהומית, שנגרמה עלידי עירוי מזוהם.

רק כאחרונה מתו שני ילדים מחיטונים, ועוד שני ילדים מצהבת ויהומית.

רעש סביבתי — בבתים, במקומות ציבוריים, ברחובות — הוא מגיפה ממש, הפוגעת בבריאות-העם. ידועים מיקרים של אנשים שנפגעו "ממכת רעש" סביבתי. כל מי שמבקר בארצות-אירופה חש בהבדל העצום. אך אין בארץ מילחמה במכת הרעש.

אפשר לכתוב ספרים עבים רק על מיקרים מסוג זה. יש לנו מדינה יפהפיה, נופים משערים, אקלים טוב ואנשים לא פחות תרבותיים מאשר במדינות רבות. ובכל זאת

הקישון, הירקון ונחל-אלכסנדר מסריחים ומזהמים את סביבתם.

זכוכים ויתושים — למכות אלה כבר התרגלנו. מקקים הפכו לסמל של איכות החיים.

כינים נחשבים במדינת ישראל כחלק בלתי-נפרד מחיי ילדינו בבתי-הספר ובגני-הילדים. התעשייה של הדרבת-הכינים נים משגשגת, ובעלייה-חברות נוסעים במרצדסים על גבם של הכינים.

הכינים, החולדות, המקקים, היתושים, הזכוכים — היו קשורים תמיד נמצב ירוד של תברואה.

סביב כל בית, ליד כבישים, מאחורי כל חנות, מיפעל, בית-ספר, מצד טורים הררי-אשפה, ובנייה-מטיילות חיות חסרות-בית, המעבירות ממקום למקום זוהמה ותולעים.

לפי הנתונים הקיימים, סובלים אלפי אנשים מדויזנטריה ברזנית, הנקראת בלשון הסלחנית של תושבי ישראל, "יש לי (או לבתי) שילשול כבר שבועיים".

ליד המאפיה וגם בזמן ההעברה לחנויות, ראיתי לא פעם לחם הנופל על הרציפה, מורם, ומוחזר לארזן ול"מדפים. גם בתוך החנות, מאות ידיים של לקוחות ממשות את הלחם שאדם אחר קונה אותו אחר-כך.

במיסעדות ובמיזונגים רבים, די להסתכל במיטבח כדי לאכזר את התיאבון; ערימות אשפה ליד מזון, "טרי", עכברים, זכוכים, שולחנות לא-נקיים ועליהם כשר, ירקות וכו', די להסתכל בצפורניהם של עובדי-המיטבח כדי להבין כיצד הם שומרים על הנקיון.

בשנה שעברה החזירו מושקו מערב-אירוסה למדינת ישראל הרבה תוצרת חקלאית, בגלל חומרי-הדברה שנמצאו בצורה מוגברת על מוצרי-הייצוא.

פעם נסענו בלילה דרך שוק הכרמל בתל-אביב. נאלצנו לסגור את חלונות הרכב, כדי להגן על עצמנו מהתקפת שבים של חולדות ועכ"ב.

ביום, שטיילו על מרפי דלפקי-מכירה, שעליהם נמכרים לנו בבוקר מוצרי מזון. אותו מצב גיליתי בטייל-ערב בשוק העירוני בחיפה.

רונית בעיר, ובכך סיכן את הציבור ואת עובדי-הנקיון שבאו במגע עם הפסולת. מסתבר שכך נהגו בבתי-חולים ביליני-סון לפחות שלוש שנים (העולם הזה, 1.2.84).

כמה בבתי-חולים התגלתה סכי נתיקרינה אצל עובדי בית-החולים בגלל חוסר אמצעי-בטיחות במכונת-הרנטגן והאונקולוגיה.

עניין שבע ובסביבה הורעלו עשרות תושבים מחרי מרים רעילים, שנפלטו ממימי-עלים כימיים באיזור.

במיספר רב של מיפעלים חלו עשרות אנשים במחלות-סרטן, בגלל חוסר אמצעי-בטיחות בשימוש בחומר מסרטן.

בחנויות ובמרכולים, פעם עקבתי אחר שלבי הנעת הלחם מהמאפיה עד ליד הלכות: הלחם הטרי הונס מועבר למשאתי עלידי נהג, הנוטל אותו בידיים מלוכלכות ומעביר אותו לאר-גזים מלוכלכים, ומסיע אותם ללא כל כיסוי לחנות. חנות עובר הלחם מידי הנהג ונורק למדפים, גם בידיים לא כלי-כך סטריליות של עובדי-החנות. גם